

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای عالی برنامه‌ریزی

مشخصات کلی برنامه و سرفصل دروس
دوره دکتری فلسفه هنر

گروه علوم انسانی

۴

مصوب جلسه ۳۳۶ (فوق‌العاده) شورای سرپرستان مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۲۳
در ادامه جلسه ۴۱۴ شورای عالی برنامه‌ریزی

تاریخ:

شماره:

پوست:

اصلاح، تغییر و تقلیل واحدهای درسی دوره دکتری الهیات و معارف اسلامی
رشته: فلسفه هنر در انطباق با آئین نامه جدید دوره دکتری
مصوب جلسه شماره ۱۱۲ مورخ ۸۷/۳/۷
شورای برنامه ریزی دانشگاه آزاد اسلامی

بر اساس پیشنهاد دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات و تأیید گروه علوم انسانی، تغییرات، اصلاحات و تقلیل واحدهای درسی دوره دکتری الهیات و معارف اسلامی در رشته فلسفه هنر به شرح پیوست به تصویب رسید.
برنامه جدید از تاریخ تصویب برای تمام دانشجویانی که از این تاریخ وارد دانشگاه می شوند لازم الاجرا است.
(یک نسخه عناوین دروس برنامه جدید، قدیم و موارد افتراق پیوست این مصوبه است)

رای صادره جلسه ۱۱۲ مورخ ۱۳۸۷/۳/۷ شورای برنامه ریزی دانشگاه آزاد اسلامی در خصوص اصلاح، تغییر و تقلیل واحدهای درسی دوره دکتری الهیات و معارف اسلامی در رشته «فلسفه هنر» صحیح است به واحدهای مجری ابلاغ شود.

دکتر عبدالله جاسبی
رئیس دانشگاه آزاد اسلامی

جاسبی

رونوشت:

- معاون محترم آموزشی دانشگاه آزاد اسلامی.
خواهشمند است به واحدهای مجری ابلاغ فرمائید.

دکتر سیدمحمد کاظم نائینی

دبیر شورای برنامه ریزی

نائینی

افتراقات بر نامه جدید یا بر نامه قدیم				عناوین دروس بر نامه پیشنهادی دوره دکتری رشته فلسفه هنر		عناوین دروس بر نامه قبلی دوره دکتری رشته فلسفه هنر		
بر نامه جدید	بر نامه قدیم	تعداد واحد	نام درس	تعداد واحد	دروس الزامی (نام درس)	تعداد واحد	دروس الزامی (نام درس)	ردیف
به دروس اختیاری انتقال یافته است	✓	۲	عرفان نظری	۲	کانت	۲	کانت	۱
				۲	هگل	۲	هگل	۲
				۲	هیدگر	۲	هیدگر	۳
				۲	مبانی زیبایی و هنر در حکمت و عرفان اسلامی	۲	عرفان نظری	۴
				۲	حکمت هنر در چین و ژاپن	۲	مبانی زیبایی و هنر در حکمت و عرفان اسلامی	۵
				۲	مبانی هنر از منظر سنت گرایان	۲	حکمت هنر در چین و ژاپن	۶
				۲	زیبایی و هنر از منظر اندیشه پست مدرن	۲	مبانی هنر از منظر سنت گرایان	۷
						۲	زیبایی و هنر از منظر اندیشه پست مدرن	۸
					دروس اختیاری		دروس اختیاری	
				۲	زیبایی و هنر نزد افلاطون و ارسطو	۲	زیبایی و هنر نزد افلاطون و ارسطو	۱
				۲	زیبایی و هنر نزد شاعران بزرگ	۲	زیبایی و هنر نزد شاعران بزرگ	۲
				۲	هنر و زیبایی شناسی در اندیشه نیچه	۲	هنر و زیبایی شناسی در اندیشه نیچه	۳
				۲	مبانی و مسائل زیبایی شناسی	۲	مبانی و مسائل زیبایی شناسی	۴
				۲	مبانی تفسیر اثر هنری	۲	مبانی تفسیر اثر هنری	۵
				۲	فلسفه سینما	۲	فلسفه سینما	۶
				۲	فلسفه موسیقی	۲	فلسفه موسیقی	۷
				۲	زیبایی شناسی از منظر پدیدارشناسی و فلسفه های اگزیستنس	۲	زیبایی شناسی از منظر پدیدارشناسی و فلسفه های اگزیستنس	۸
				۲	هرمنوتیک و نقادی زیبایی شناسی جدید	۲	هرمنوتیک و نقادی زیبایی شناسی جدید	۹
				۲	نقد هنری	۲	نقد هنری	۱۰
				۲	جنبه های زیبایی شناختی شعر، موسیقی و معماری در اسلام	۲	جنبه های زیبایی شناختی شعر، موسیقی و معماری در اسلام	۱۱
				۲	مبانی فلسفی هنر مدرن	۲	مبانی فلسفی هنر مدرن	۱۲
				۲	عرفان نظری	۲	زیبایی و هنر نزد افلاطون	۱۳
		۲		۲۸		۲۸		جمع کل

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه آموزشی دوره دکتری فلسفه هنر

کمیته تخصصی:
گرایش:
کد رشته:

گروه: علوم انسانی
رشته: فلسفه هنر
دوره: دکتری

شورای عالی برنامه ریزی در جلسه ۳۳۶ (فوق العاده) شورای سرپرستان مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۲۳ که در ادامه جلسه ۴۱۴ شورای عالی برنامه ریزی تشکیل شد براساس طرح پیشنهادی گروه علوم انسانی برنامه آموزشی دوره دکتری فلسفه هنر را در سه فصل (مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) به شرح پیوست تصویب کرد و مقرر می دارد:

ماده ۱) برنامه آموزشی دوره دکتری فلسفه هنر از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند، لازم الاجرا است.

الف: دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اداره می شوند.

ب: مؤسساتی که با اجازه رسمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و براساس قوانین، تأسیس می شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه ریزی می باشند.

ج: مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده ۲) این برنامه از تاریخ ۱۳۸۰/۱۰/۲۳ برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می شوند لازم الاجرا است.

ماده ۳) مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس دوره دکتری فلسفه هنر با سه فصل مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس برای اجرا به معاونت آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ابلاغ می شود.

فصل اوّل

مشخصات کلی بر نامه

۱. تعریف و هدف:

دوره دکتری فلسفه هنر یکی از دوره‌های آموزشی پژوهشی در سطح تحصیلات تکمیلی نظام آموزش عالی است که بعد از دوره کارشناسی ارشد آغاز و به اعطای مدرک رسمی دانشگاهی در مقطع دکتری در رشته فلسفه هنر منجر می‌شود.

هدف از طراحی، تعریف و ایجاد این دوره عبارت است از:

۱. آموزش و تربیت صاحب‌نظران و متخصصانی که از توانایی بالا در تجزیه و تحلیل مسائل و موضوعات و مفاهیم مرتبط به فلسفه هنر به عنوان یک رشته ترکیبی برخوردار باشند.
۲. این فارغ‌التحصیلان باید بتوانند با اشراف و احاطه به عرصه کاری خود، از عهده تحقیق و پژوهش و اداره طرحهای پژوهشی برآیند.
۳. فارغ‌التحصیلان باید بتوانند در سطوح مختلف آموزشی این رشته به تدریس بپردازند.
۴. از طریق این رشته و فارغ‌التحصیلان آن، باید امکان غلبه تفکر روشمند و علمی بر فضای هنری جامعه فراهم آید.

۲. طول دوره و شکل نظام آموزشی:

طول دوره دکتری فلسفه هنر ۴/۵ سال است و نظام آموزشی آن واحدی و تابع نظام آموزش عالی رسمی کشور است. «واحد»، میزان درسی است که می‌توان آن را به صورت نظری در یک ساعت در طول یک هفته، و جمعاً ۱۶ هفته در یک نیمسال تحصیلی تدریس کرد. طول هر نیمسال تحصیلی ۱۶ هفته است.

۳. تعداد و نوع واحد:

مجموع واحدهای درسی دوره دکتری فلسفه هنر ۵۰ واحد به تفکیک زیر است:

۱۶ واحد	۱. دروس اصلی و الزامی
۱۸ واحد	۲. دروس اختیاری
۱۶ واحد	۳. رساله
۵۰ واحد	جمع:

«جدول شماره ۱»

«جدول دروس الزامی دوره دکتری»

کد	نام درس	تعداد واحد	جمع	نظری	عملی
۱	کانت	۲	۳۲	۳۲	-
۲	هگل	۲	۳۲	۳۲	-
۳	هیدگر	۲	۳۲	۳۲	-
۴	عرفان نظری	۲	۳۲	۳۲	-
۵	مبانی زیبایی و هنر در حکمت و عرفان اسلامی	۲	۳۲	۳۲	-
۶	حکمت هنر در هندوچین و ژاپن	۲	۳۲	۳۲	-
۷	مبانی هنراز منظر سنت گرایان	۲	۳۲	۳۲	-
۸	زیبایی و هنراز منظر اندیشه پست مدرن	۲	۳۲	۳۲	-
	جمع:	۱۶	-	-	-

«جدول شماره ۲»

«جدول دروس اختیاری دوره دکتری»^{*}

کد	نام درس	تعداد واحد	جمع	نظری	عملی
۱	زیبایی و هنر نزد افلاطون و ارسطو	۲	۳۲	۳۲	-
۲	زیبایی و هنر نزد شاعران بزرگ	۲	۳۲	۳۲	-
۳	هنر و زیبایی‌شناسی در اندیشه نیچه	۲	۳۲	۳۲	-
۴	مبانی و مسائل زیبایی‌شناسی	۲	۳۲	۳۲	-
۵	مبانی تفسیر اثر هنری	۲	۳۲	۳۲	-
۶	فلسفه سینما	۲	۳۲	۳۲	-
۷	فلسفه موسیقی	۲	۳۲	۳۲	-
۸	زیبایی‌شناسی از منظر بدیدارشناسی و فلسفه‌های اگزیستانس	۲	۳۲	۳۲	-
۹	هرمنوتیک و نقادای زیبایی‌شناسی جدید	۲	۳۲	۳۲	-
۱۰	نقد هنری	۲	۳۲	۳۲	-
۱۱	جنبه‌های زیبایی‌شناختی شعر، موسیقی و معماری در عالم اسلام	۲	۳۲	۳۲	-
۱۲	مبانی فلسفی هنر مدرن	۲	۳۲	۳۲	-
۱۳	زیبایی و هنر نزد افلاطون	۲	۳۲	۳۲	-
	جمع:	۲۶	-	-	-

* از مجموع ۲۶ واحد اختیاری مذکور دانشجو موظف است ۱۸ واحد را بصورت اختیاری و با هماهنگی گروه بگذراند.

* رساله: ارزش رساله در دوره دکتری فلسفه هنر ۱۶ واحد است و دانشجو موظف است مطابق آیین‌نامه آموزشی دوره دکتری مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی پس از اتمام دوره آموزشی و موفقیت در امتحان جامع موضوع تحقیق و رساله خود را با تصویب دانشگاه و موافقت استاد راهنما انتخاب و در زمان باقیمانده آن را تمام و با موفقیت از آن دفاع نماید.

« ۱. سرفصل دروس دکتری حکمت و فلسفه هنر »

« دکتری »

« کانت »

« ۲ واحد الزامی »

* * *

منبع:

- نقد قوه حکم به زبانهای خارجی. the Critique of Judgment
- سایر منابع تحقیقی در زمینه زیبایی شناسی کانت
- تهیه حداقل یک مقاله تحقیقی در خصوص زیبایی و هنر نزد کانت توسط هر یک از دانشجویان ضروری است.

« ۲. هگل »

« دکتری »

« ۲ واحد الزامی »

* * *

« سرفصل دروس »

مطالعه و شرح و تفسیر زیبایی شناسی هگل

منبع:

- زیبایی شناسی هگل، در سگفتارها در باب هنر زیبا به زبانهای خارجی، ۲ جلد؛ به جهت تفصیل منابع مذکور حداقل $\frac{1}{4}$ مطالب در طول نیمسال مطالعه شده و در خصوص سایر قسمت‌ها دانشجویان مقالات تحقیقی تهیه خواهند کرد.

✓

« ۵. مبانی زیبایی و هنر در حکمت و عرفان اسلامی »

«دکتری»

« ۲ واحد الزامی »

***

«سرفصل دروس»

- ترسیم وجوه عمده ارتباط اسلام با هنر اسلام
- مطالعه شرح و تفسیر تأییه ابن فارض با تکیه بر معانی مرتبط با بحث زیبایی و هنر از قبیل زیبایی، حسن، جمال، عشق، بهاء، طلعت
- مطالعه و بررسی معانی و اشارات الفاظی همچون: ابداع، ایجاد، خلق، اتقان و ارتباط آنها با هنر
- تبیین و تشریح ارتباط صورت و ماده و نسبت آن با هنر
- توضیح مفاهیم جمال و جلال، تنزیه و تشبیه

منبع:

مشارق الدراری

تهیه یک مقاله در خصوص معانی مرتبط با بحث زیبایی و هنر در آثار عرفا و حکما به حسب ذوق و استعداد دانشجوی.

« ۶. حکمت هنر در هند و چین و ژاپن »

«دکتری»

« ۲ واحد الزامی »

***

«سرفصل دروس»

- تائوئیسم و آئین زن و بودیسم و بررسی نسبت آنها با هنر
- هنر و شعر در اندیشه کنفوسیون، نسبت زیبایی‌شناسی و اخلاق در هنر چینی با تأکید بر معنای Wen، بررسی تقابل بین دیدگاه غربی از هنر (مبتنی بر محاکات و تقلید) و دیدگاه چینی (مبتنی

- History Of Indian and Indonesian Art.
- Ananda K.Coomaraswamy Essays Early Indian Architecture.
- The Arts and Crafts of India and Ceylon.
- Christian and Oriental Philosophy of Art
- Elements of Buddhist Iconography.
- Figures of Speech or Figures of Thought.
- Jaina Art.
- Rajput Painting.
- Symbolism of Indian Architecture.
- The Transformation of Nature in Art .

Books:Titus Burckhardt

- Chrtres and Birth of the Cathedral.
- Mirror of The Intellectional Science and Sacred Art
- Sacred Art in East & West Its Principles & Methods.
- Art of Islam Langoage and Meaning.
- Moorish Culture in Spain.

Books:Seyyed Hossein Nasr

- Mecca The Blessed Medina the Radiant: The Holiest Cities Of Islam.
- Islamic Art and Spituality
- Sacred Art in Persian Culture.
- The Essential Writings of Frithjof Schuon.

Books:Rene Guenon

- Symbolism Of The Cross
- Fundamental Sumbols The Universal Language Of Sacred Science.

***

واحدهای اختیاری

***

۴

«۴. مبانی و مسائل زیباشناسی»

«دکتری»

«۲ واحد اختیاری»

* * *

«سرفصل دروس»

- نسبت زیبایی‌شناسی با تفکر جدید، تعریف زیبایی، لذت زیباشناختی، هستی‌شناسی اثر هنری، تخیل، عالم خیال.
- تطبیق و مقایسه اصطلاحات Art, Aesthetic, Techne
- رابطه سوژه و ابژه
- تناسب، توازن و تقارن در آثار هنری

«۵. مبانی تفسیر اثر هنری»

«دکتری»

«۲ واحد اختیاری»

* * *

«سرفصل دروس»

- مبانی تفسیر آثار هنری در اندیشه دینی، نزد سنت‌گرایان و در اندیشه غربی (هیرش، گادامر، فوکو و...)
- منابع:

«۶. فلسفه سینما»

«دکتری»

«۲ واحد اختیاری»

* * *

«سرفصل»

از طریق گروه آموزشی اعلام خواهد شد.

«۹. هرمنوتیک و نقادی زیبایی‌شناسی جدید»

«دکتری»

«۲ واحد اختیاری»

***

«سرفصل دروس»

بررسی و مطالعه حقیقت و روش گادامر

منبع:

- حقیقت و روش: گادامر به یکی از زبانهای خارجی.

«۱۰. نقد هنری»

«دکتری»

«۲ واحد اختیاری»

***

(سرفصل)

از طریق گروه آموزشی و اساتید اعلام خواهد شد.

«۱۱. جنبه‌های زیبایی‌شناختی شعر، موسیقی و معماری در عالم اسلام»

«دکتری»

«۲ واحد»

***

«سرفصل»

از طریق گروه آموزشی اعلام خواهد شد.

